
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027 en jaarstukken 2025 Baanbrekers
Portefeuillehouder	De heer P.L.S. van Steen
Datum raadsvergadering	30 juni 2026
Aantal bijlagen	3

Samenvatting

Het dagelijks bestuur (DB) van de gemeenschappelijke regeling Baanbrekers heeft de ontwerpbegroting 2027 inclusief meerjarenraming en de jaarstukken 2025 toegezonden met het verzoek de ontwerpbegroting voor te leggen aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten Waalwijk, Loon op Zand en Heusden. De raden worden daarmee in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting. De jaarstukken 2025 worden ter kennisname aangeboden.

De voorliggende begroting geeft invulling aan de in december 2024 geactualiseerde koers 'Blijf in beweging, de volgende etappe'. De geactualiseerde koers richt zich op de toeleiding naar zo regulier mogelijk werk en het verstrekken van inkomensondersteuning gedurende de tijd dat werken nog niet tot de mogelijkheden behoort.

De jaarrekening 2025 is voorlopig van aard omdat de accountantscontrole nog niet is afgerond. Vooralsnog sluit de jaarrekening met een gerealiseerd voordelig resultaat van € 1.196.000. Na resultaatbestemming en definitieve vaststelling van de stukken door het algemeen bestuur (AB) in de vergadering van 6 juli aanstaande, vloeit het resterende resultaat terug ten gunste van de drie gemeenten.

De ontwerpbegroting 2027 van Baanbrekers resulteert voor onze gemeente in een bijdrage van € 6.735.556. Bij het opstellen van de begroting is met inachtneming van de gebruikelijke indexeringen op loon- en prijsstijgingen uitgegaan van het hanteren van de nullijn. Ten opzichte van de in de gemeentelijke meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage voor 2027 is er niettemin sprake van een kostenstijging ter grootte van € 822.000.

Het voorstel is om:

- kennis te nemen van de jaarstukken 2025 van Baanbrekers;
- Baanbrekers te verzoeken een minder behoudende begroting 2027 op te stellen en in 2027 te volstaan met een algemene reserve van maximaal € 250.000 waardoor de gemeentelijke bijdragen worden teruggebracht tot aanvaardbare omvang.

Aanleiding

De jaarstukken en de begroting van Baanbrekers worden jaarlijks aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Baanbrekers (hierna: GR). In de GR staat dat:

- het dagelijks bestuur (DB) van Baanbrekers vóór 30 april de voorlopige jaarstukken ter kennisname toestuurt aan de raden. De jaarstukken worden vervolgens vóór 15 juli aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant;
- het DB van Baanbrekers minimaal twaalf weken vóór de aanbidding aan het algemeen bestuur (AB) de opgestelde ontwerpbegroting voor het volgende kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten toestuurt.

De raden hebben dan twaalf weken de tijd om hun zienswijze op de ontwerpbegroting kenbaar te maken. De begroting moet vervolgens vóór 15 september worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

Feitelijke informatie

Jaarstukken 2025

Het aantal uitkeringsgerechtigden in De Langstraat is in 2025 gestegen met een aantal van 62 (van 1.552 naar 1.614). Voor onze gemeente is ook sprake geweest van een stijging van 535 naar 564 uitkeringsgerechtigden.

De doelstelling van 260 als het gaat om het aantal plaatsingen, is met 263 plaatsingen gerealiseerd. Dit is Baanbrekers gelukt door zich meer te richten op de arbeidsfitte kandidaten, de accountmanagers in te zetten voor individuele plaatsingen en het organiseren van activiteiten, zoals Talent2Work-rondleidingen.

We zien dat het aantal uitkeringen nog steeds stijgt. Er is sprake van een grotere instroom dan uitstroom. Dit heeft met name te maken met een stijging van het aantal statushouders en het aantal jongeren in de bijstand. Dit is overigens een landelijke trend die niettemin onze aandacht heeft. In samenspraak met Baanbrekers en de beide andere gemeenten wordt bezien hoe we dit tijt kunnen keren.

De jaarrekening 2025 sluit verder met een gerealiseerd positief resultaat van € 1.196.000 en is voorlopig van aard omdat de accountantscontrole nog loopt. Na resultaatbestemming en definitieve vaststelling van de stukken door het algemeen bestuur (AB) in de vergadering van 6 juli aanstaande, kan afhankelijk van het te nemen besluit het resultaat terugvloeien ten gunste van de drie gemeenten. Uitgaande van een volledige terugbetaling gaat het voor onze gemeente in dat geval om een bedrag van € 454.480 (38%).

Op basis van de 2e bestuursrapportage 2025 is de 5e begrotingswijziging doorgevoerd door Baanbrekers. Hierna bedroeg het positief resultaat € 349.000. Ons belang hierin is 38% en bedraagt € 133.667. Vooruitlopend op de resultaatbestemming 2025 is dit bedrag al verwerkt in onze jaarrekening 2025. Als het overschot op basis van de resultaatbestemming wordt terugbetaald in 2026, heeft dit nog een positief effect van € 320.813 op ons exploitatiesaldo in 2026. De verwachting is overigens aanwezig dat aan het AB wordt voorgesteld om het batig saldo van de jaarrekening 2025, na behandeling van de 1^e bestuursrapportage 2026 aan te wenden ter aanvulling van de algemene reserve van Baanbrekers. Dit omdat bij het vaststellen van de geactualiseerde begroting 2026 uit de algemene reserve € 1.000.000 is aangewend. Afhankelijk van de omvang van de eventuele resultaatbestemming kan het eerdergenoemde positief effect op onze begroting 2026 daardoor teniet worden gedaan. Bij de behandeling van de 1^e bestuursrapportage 2026 in juni van dit jaar, wordt op basis van de werkelijke ontwikkeling van de BUIG¹ over de eerste maanden van 2026 bepaald in welke mate daadwerkelijke benutting van de algemene reserve nodig is.

De algemene reserve is eind 2025 weer op het maximale peil van € 1.200.000.

Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

De ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming is door het DB op 10 april 2026 vastgesteld. Het AB heeft op 18 mei 2026 kennisgenomen van deze stukken. De ontwerpbegroting is nu aan u aangeboden met de mogelijkheid om daarop een zienswijze in te dienen. Op 6 juli aanstaande neemt het AB een definitief besluit over de ontwerpbegroting met inachtneming van de eventuele zienswijzen.

De voorliggende begroting geeft invulling aan de in december 2024 geactualiseerde koers 'Blijf in beweging, de volgende etappe'. De geactualiseerde koers richt zich op de toeleiding naar zo regulier mogelijk werk en het verstrekken van inkomensondersteuning gedurende de tijd dat werken nog niet tot de mogelijkheden behoort.

Met inachtneming van het bovenstaande is de begroting 2027 verder 'beleidsarm' van aard en gaat deze in financiële zin uit van de bestaande bedrijfsvoering. De budgetten zijn geactualiseerd op basis van externe ontwikkelingen. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en nieuwe berichtgeving over rijksbudgetten zijn hier het meest van belang.

¹ Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten

De ontwerpbegroting 2027 van Baanbrekers resulteert voor onze gemeente in een bijdrage van € 6.735.556. Ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2026 van Baanbrekers is dit een stijging van de bijdrage met € 787.718.

Ten opzichte van de in de gemeentelijke meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage voor 2027 is dit een stijging van € 822.000. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen.

Op basis van de afgesproken verdeelsleutel in de huidige gemeenschappelijke regeling, en gelet op het vorenstaande, ziet het meerjarenverloop 2027-2030 voor de deelnemende gemeenten er als volgt uit.

Bedragen	Geactualiseerde begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Heusden	5.947.838	6.735.556	6.735.556	6.735.556	6.735.556
Loon op Zand	3.099.514	3.478.357	3.478.357	3.478.357	3.478.357
Waalwijk	6.576.648	7.449.087	7.449.087	7.449.087	7.449.087
Totaal	15.624.000	17.663.000	17.663.000	17.663.000	17.663.000

Financiële onzekerheden

Uit naam van de wethouders financiën van de gemeenten Heusden en Dongen is in de loop van 2025 aan alle gemeenschappelijke regelingen een brief gestuurd om aandacht te vragen voor het onder druk staan van de financiële positie van veel gemeenten.

Vanwege deze grote financiële onzekerheden moeten we extra kritisch zijn op onze uitgaven en maatregelen nemen om tot een sluitende gemeentebegroting te komen. Vanuit dit perspectief vinden we het logisch om eenzelfde kritische benadering te hanteren bij het opstellen van de begrotingen voor de komende jaren binnen de verschillende gemeenschappelijke regelingen. We hanteren hierbij het principe "gezamenlijk de trap op en de trap af". In concreto betekent dit dat alleen als gevolg van de indexering van autonome kosten zoals salariskosten er sprake kan zijn van een stijging van de gemeentelijke bijdrage. Er is geen ruimte voor nieuw beleid.

Afweging

Met de voorliggende ontwerpbegroting heeft Baanbrekers gehandeld in de geest van de gemeentelijke oproep op financieel gebied. Er is geen sprake van nieuw beleid en de kostenstijgingen worden grotendeels veroorzaakt door autonome loon- en prijsstijgingen. Niettemin zijn wij van mening dat de voorliggende ontwerpbegroting 2027 van Baanbrekers te behoudend is opgesteld en bij voorbaat af lijkt te stevenen op alweer een overschot. Er is ruim begroot aan de uitgavenkant met loon- en prijsindexeringen die weliswaar legitiem zijn, maar waarover pas via de meicirculaire en de verwerking daarvan in de 1e bestuursrapportage 2026 van Baanbrekers meer duidelijkheid gaat ontstaan. Het feit dat de afgelopen drie jaarrekeningen van Baanbrekers telkens een overschot van ruim een miljoen laten zien, versterkt onze mening ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting. Het is in eerste aanleg aan Baanbrekers zelf om te bezien op welke wijze de door ons veronderstelde ruimte in de voorliggende ontwerpbegroting wordt ingezet ter verlaging van de gemeentelijke bijdragen. Een beperkte algemene reserve voor het jaar 2027 is voor ons in dit opzicht een reële optie. Wij stellen u daarom voor om:

- kennis te nemen van de jaarstukken 2025 van Baanbrekers;
- Baanbrekers te verzoeken een minder behoudende begroting 2027 op te stellen en in 2027 te volstaan met een algemene reserve van maximaal € 250.000 waardoor de gemeentelijke bijdragen worden teruggebracht tot aanvaardbare omvang.

Vanuit de gemeenten Waalwijk en Loon op Zand worden vergelijkbare zienswijzen voorgesteld.

Inzet van middelen

Op basis van de ontwerpbegroting 2027 e.v. van Baanbrekers kan in de komende jaren met de gemeentelijke bijdragen rekening worden gehouden. Dit zal bij het opstellen van de gemeentelijke begroting 2027 en verder worden verwerkt. In onderstaande tabel zijn deze bijdragen afgezet tegen de bedragen die tot dusverre in de gemeentelijke meerjarenbegroting staan.

Bedragen	2027	2028	2029	2030
Gemeentelijke bijdrage	6.735.556	6.735.556	6.735.556	6.735.556
Opgenomen in de huidige gemeentelijke meerjarenbegroting	5.913.034	5.820.832	5.853.228	5.852.826
Verschil tekort	822.522	914.724	822.328	882.730

Risico's

De begroting van Baanbrekers herbergt door de financieringssysteem en de fluctuaties in het verloop van het aantal bijstandsgerechtigden de nodige onzekerheden. Dit brengt daarom een verhoogd risico met zich mee op afwijkingen ten opzichte van de ramingen in de gemeentebegroting. Op basis van de bepalingen in de GR heeft Baanbrekers in eerste instantie een buffer van maximaal € 1.200.000 in de algemene reserve om tegenvallers op te vangen. Het verlagen van deze buffer tot het voorgestelde bedrag van € 250.000 brengt uiteraard een verhoogd risico op een tekort met zich mee. Wij zijn echter van mening dat het hier om een gecalculeerd risico gaat. Ten tijde van de geactualiseerde begroting 2027 die in januari 2027 wordt opgesteld door Baanbrekers ontstaat hierover meer duidelijkheid.

Procedure / vervolgstappen

Baanbrekers heeft de jaarstukken en de ontwerpbegroting tijdig (vóór 30 april) toegestuurd. De gemeenteraden hebben vervolgens twaalf weken de tijd om een eventuele zienswijze kenbaar te maken aan Baanbrekers. Baanbrekers verwacht een eventuele zienswijze uiterlijk 3 juli aanstaande te ontvangen. Op 6 juli aanstaande staat de definitieve besluitvorming door het AB van Baanbrekers gepland.

De jaarstukken en de ontwerpbegroting moeten door Baanbrekers vervolgens respectievelijk vóór 15 juli en 15 september aanstaande worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

Een tijdige aanbieding van de stukken aan Gedeputeerde Staten is dus mogelijk voor Baanbrekers.

Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Het college van Heusden,
de secretaris,

de burgemeester,

mr. H.J.M. Timmermans

drs. W. van Hees

Bijlagen:

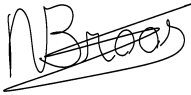
- Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 Baanbrekers
- Jaarstukken 2025 Baanbrekers
- Aanbiedingsbrief Baanbrekers aan gemeenteraden

De raad van Heusden in zijn openbare vergadering van 30 juni 2026;
gezien het voorstel van het college van 12 mei 2026;
gelet op Wet gemeenschappelijke regelingen;
gelet op de beraadslaging;

b e s l u i t :

- kennis te nemen van de jaarstukken 2025 van Baanbrekers;
- Baanbrekers te verzoeken een minder behoudende begroting 2027 op te stellen en in 2027 te volstaan met een algemene reserve van maximaal € 250.000 waardoor de gemeentelijke bijdragen worden teruggebracht tot aanvaardbare omvang.

de griffier,

mr. N.M.H.C. Pot-Broos

de voorzitter,

drs. W. van Hees